

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek. anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára **10 kr.** | Megjelen minden **kedden és pénteken.** | Egyes szám ára **10 kr.**

Fog-e a buza ára emelkedni?

Közlekedik az aratási és cséplési munka befejeztéhez; itt az ideje tehát, hogy a gazda a hazai és külföldi termései nagyságát a fogyasztási szükséglet alapján a buza várható értékesíthetési esélyei felől magát tájékozza. A magyar földművelési miniszterium a várható buza kereskedelmi konjunkturák kiderítése céljából egy igen praktikus és üdvös intézkedést tett. Ugyanis egészen csendben felhívást intézett külföldi konzulátusainkhoz, hogy az illető államok folyó évi aratások eredményéről lehetőleg pontos és gyors jelentést tegyenek. A konzulátusok oly buzgóan megfeleltek a felhívásnak, hogy ma már tudjuk az egész földkerekségének buza-termését és szükségletét s a részletes, pontos számokkal kimutatott adatokból következtetést vonhatunk a várható buza árviszonyokra. A magyar kormány ez üdvös intézkedésével oly meglepő eredményt ért el, hogy az egész földkerekségén a magyar gazdaközönség és a magyar buza-kereskedők értesültek legelőször az ideai termés eredményéről s az egyes államok beviteli szükségleteiről.

A hosszú, részletes jelentésekből közöljük a végeredményt.

a) *Oly államok, melyek a termelésből fogyasztásukat fedezni nem képesek:*

Államok	Termin millió hektoliterben	Bevétel millió hektoliterben	Más államok
Amerika	54.0	41.5	2.5
India	17.0	17.0	0.0
Oroszország	16.0	16.0	0.0
Magyarország	16.0	16.0	0.0
Ausztrália	7.0	7.0	0.0
Románia	0.5	0.5	2.5
Összesen:	110.5	110.5	5.0

b) *Belfogyasztásunkat fedező és kivitelle is termelő államok:*

Államok	Termin millió hektoliterben	A belfogyasztáson felül kivitelle maradó millió hektoliterben	Az összes termésből kivitelle kerül millió hektoliterben
Az amerikai egyesült államok	145.0	35.0	25.0
Canada	?	2.5	?
Chili	5.0	1.0	20.0
India	82.0	10.0	12.2
Algír	?	3.5	?
Ausztrália	10.0	3.0	30.0
Oroszország	90.0	28.0	31.0
Románia	8.5	4.5	53.0
Magyarország	47.0	14.0	29.8
Összesen:	387.5	101.5	—

A fentebbi kimutatásokból kitűnik, hogy azon államok, melyek saját termésükből nem tudják szükségletüket fedezni az idén összesen 107.900,000 hektolitert kénytelenek a külföldről beszerezni. Ezzel szemben a kivitelle termelő államok a belfogyasztáson felül kivitelle 101.500,000 hektoliter adhatnak, vagyis 6.400,000 hektoliterrel kevesebbet, mint amennyi tulajdonképpen szükséges volna az összes szükséglet fedezésére. Ugyancsak a fentebbiekből az is kitűnik,

hogy a világ ideai buza termése nem valami briliáns, sőt igen gyenge, mert mintegy hetedfél millió búzát, kukoricát, zab vagy burgonyával kell pótolni.

Magyarország ideai buzafeleslege, ami kivitelle van utalva 29.800,000 hektoliter, minthogy azonban kukorica és hüvelyes vetemény terméseiink nagyon közepesnek, sőt sok vidéken silány-nak ígérkeznek, ez évi buza-fogyasztásunk a rendesnél jóval nagyobb lesz, kivitelle aligha marad több az összes felesleg felénél, annyit pedig tavaly is ekszpórtáltunk. Maga Ausztria beviteli szükségletét csaknem egészen hazánkából fedezvén, alig marad 7—8 millió hektoliter, mellyel a külföldön vagyunk kénytelenek piacot keresni.

A mult évről fentmaradt készlet szintén nem nagy, sőt jóval kisebb a harmadévinél.

Hogy mindezek dacára a buza árak az utolsó időben rohamosan estek s az egész buza-kereskedés igen lassu irányzatú, ennek oka a lábrakapott védvámrendszer következtében egyes helyeken beállott buza-kereskedésben keresendő. Anglia el van árasztva amerikai és indiai búzával. Magyarországon a nagymérvű buza-kereskedést az okozza, hogy a termés nálunk jó volt, a gazda a mult rossz évek következtében pénzre van szorulva és így terményét hamar és mindenáron el akarja adni; továbbá, hogy malmaink az uralkodó védvámrendszer következtében, mely a liszt-kivitelle nagy mérvben sújtja, üzletüket redukálták. Ezért nagy nálunk a kínálat és csekély a kereslet, ezért ment le annyira a buza ára.

Az elmondott tényekből könnyen levonhatjuk a következtetést.

Tekintve, hogy a világ buza-termése az idén jóval kisebb, mint az előbbi évek termése; a bevételre szoruló államok szükségletüket a kivitelle államok ezidei terméséből nem tudják fedezni; tekintve továbbá, hogy dacára minden védvámrendszernek, a buza-fogyasztás nem csökken, de a népesség szaporulatával évenként nagy mérvben emelkedik, mert fejenkénti fogyasztás sem csökken egy zsemlyével sem: egész határozottsággal mondhatjuk, hogy a buza-árak rövid idő alatt fordulat áll be, a kereslet élnkülmi fog és a buza ára felmegy.

A gazdaközönségnek pedig e kétszer kettővel igazolható okoskodás alapján azt ajánljuk: ne adja el búzáját, ha nincs nagyon megszorulva, legyen rátartós; inkább vegyen fel kölcsönt, hogy a védvámos urakat kibőjtölje; előbb meg fognak azok éhezni, mint a mi grosicsáraink, pedig amint a legtöbb gazdatársunk már tapasztalhatta, ezek is elég éhesek.

Rombay Dezső.

Ő Eminenciája dr. Haynald Lajos kalocsai bíboros-érseknek folyó évi szeptember hó 7-én Zombor szab. kir. városába érkezte alkalmából rendezendő ünnepélyességek sorozata.

1887. évi szeptember hó 7-én

I. Ő Eminenciája a délután 4 óra 53 perckor megérkező vonattal fog Zomborba érkezni, megérkezte harangzúgás és mozsárlövészekkel jeleztetik. A kíséret fogatai az indóház raktári pályaudvarában sorban helyezkednek el, a banderium a kertészlak előtt foglal állást.

II. A vonat megérkeztek a város előkelőségének élén a város h. polgármestere és az egyházközség ez időszertinti elnöke hódolattaljesen üdvözlők Ő Eminenciáját.

III. A polgármester üdvözlő szavai után folytonos harangzás és mozsárlövészek között a kíséret díszmenet a következő rendben vonul be:

1. Két lovas rendőr teljes díszben.
2. 60 földmives lóháton, kezükben nemzeti lobogókkal.
3. 6 lovas rendőr teljes díszben.
4. A zenekar folyton zenélve.
5. Tüzoltók teljes díszben.
6. Őr-lovarok magyar díszben, közülök egyik a többi előtt lovagolva a városnak kibontott zászlójával kezében.
7. A polgármester egy tanácsbelivel nyitott hintóban.

8. Ő. Eminenciája a bíboros-érsek kíséret papjával szintén nyitott hintóban.

9. A többi fogatok tetszés szerinti rendben egymástól legalább 5 méter távolságra.

10. 2 lovas rendőr.

A menet a bajai út végéről a városba befelé indulva, a Magyar János-féle ház sarkánál a szt.-György téri kis utcába kanyarodik és a templom elé vonul.

A templom előtt a szt.-János utca felé bal és jobb oldalt állítva az egyházközség tagjai, az egyletek, testületek, körök és társulatok kibontott zászlaikkal várják Ő Eminenciáját ünnepies mezben. Itt sorakozik az iskolai ifjuság is.

Fehérbe öltözött 24 leány pedig virágcsokorral kezükben, közvetlen a templom főbejáratánál bal- és jobbfelől egyenlő számban foglal állást.

A templomnak főbejáratától egész a szt.-János utcának végső sarkáig két sorba felállítva a helybeli tüzoltók képezendnek sorfalat.

A menetek a templom elé való megérkezte alkalmakor a lovas díszkíséret szemben a templommal a Szent-Háromság-tér felé fejlődve egyes soru állást foglal és a megérkező bíboros-érsek előtt így is tisztelg.

A bevonulási irányba eső utcák lakói már eleve is kéretnek házaikat, ablakaikat kellőleg fellobogózni, virágokkal, szőnyegekkel feldíszíteni, hogy a bevonulás ünnepélyessége ezáltal még inkább emeltessék.

A templom előtt örökös gyalogrendőrök ügyelni fognak arra, hogy a Szt.-János utcától a Tárcay házig legalább 6 méter széles kocsút nyitva tartassék, hogy a templom előtt leszállandó kíséret fogatai gyorsan a Tárcay ház elé hajtva ott sorba megállhassanak.

Ő Eminenciája a templom előtt kocsijáról leszáll, itt a plébános üdvözlő, azután az egybegyűlt vidéki papság által egyházi díszben körülvéve a templomba kísértetik, hol imáját végezvén, terembe visszavonul, fogadandó a külön is tisztelni óhajtott küldöttségeket.

Este fél 9 órakor fátylász-zene, gyűlhely a Szt.-György-téren este 8 órakor, amikor 100 db. fátyla csakis tekintélyes polgároknak fog kiosztatni. A sorakozás idejét mozsárlövészek jelzendik.

A fátylász menet (a tüzoltók és azok zenekarának kíséretében) a főutcán keresztül a Deák-körutnak irányítva a „Vadászkürt“ előtt az iskola utcába hátulról bekanyarodik, innét a Szt.-Háromság téren keresztül haladva Ő Eminenciája plébániái lakásának ablaka alatt a fátylászok félkörű állást foglalnak, míg a helybeli dalárda — háta mögött a zenekarral — a félkör közepére áll.

A dalárda előtt szemben azon ablakkal, melyen Ő Eminenciája netán látható lesz, dr. Margalits Ede szónok foglaland állást.

Amint a fátylász menet a fennebbi rendben felállott, a zenekar a zenéléssel felhagy, mire a dalárda működése kezdődik.

A dal bevégezte után dr. Margalits Ede szónokol, ezután következik a zenekar, végre ismét a dalárda előadása és erre induló.

A fátylász menet visszavonulása a Szt.-János utcán át a Széchenyi körút felé és innen a bajai utcán a Szt.-György térre, azon rendben történik, mint maga a felvonulás végbevitetett.

A fátylászmenet irányába eső házak ablakait kivilágítani az illető lakók már ezuttal is megkérhetnek.

1887. évi szeptember hó 8-án.

IV. Reggel 8 órakor Ő Eminenciája szent misét mond, mely alatt a dalárda énekel. A szent mise után a helybeli apát-plébános a nap két fontos mozzanatára, az apácázárda és iskola felszentelésére és a bérmálás szentségének kiszolgáltatására vonatkozó szent beszédet tart. Ennek befejeztével Ő Eminenciája lép a szószékre szent beszédet mondandó.

V. Ő Eminenciája a szószékről leszállva, a bérmálás szentségét fogja kiszolgáltatni; ennek végeztével egyházi kísérettel átvonul a zárdaépületbe, hogy azt felszentelje.

VI. 2 órakor 50 terítékű díszbead a plébánián, melyben Ő Eminenciájára az első felköszöntőt az apát-plébános házigazda fogja mondani.

VII. Szeptember hó 9-én reggeli 8 órakor Ő Eminenciája a vonattal elutazik Gomboson át Bácsba.

A bevonulásnál jelen volt kíséret tagjai kéretnek már 7 órakor a Szt.-Háromság téren fogatokkal megjelenni, hogy Ő Eminenciáját a városból kikisérve elutazása is minél díszeseb legyen.

Az elutazásnál Ő Eminenciája fogata megy legelő, utána a polgármester, azután a helybeli apát-plébános, végre a többi fogatok, mégis ama változással, hogy a városból való kihajtás a Szt.-János utcán, Széchényi körúton át fog a bajai útra kanyarodni.

A kíséret menet az indóháznál megáll, a polgármester h. a város közönsége, az egyházközség elnök a hitközség nevében itt Ő Eminenciájától búcsút vesz.

Fejér Gyula, Valtér Nándor, Dr. Margalits Ede,
apát-plébános, egyházközségi elnök, főgymnasiunai igazgató.
Falcone Nándor, Nikolits György,
tanácsnok, I. alkormány.

Hírek.

Az apácák megérkezése. Szombaton délután a pörkölő meleg dacára, nagy nyüzsgés volt tapasztalható az uri asszonyok világában. A huzódás a nőgyógyászati elnök Esztergamy Borbála Onagysága háza felé torlódt, ahol 17 úri fogat várt az elindulásra. A vasutnál kint tömegtelen sokaság várakozott, legnagyobb részét úri nők és kisasszonyok. A berobogó vonat utolsó kupéjából szálltak ki a várt vendégek, összesen 17-en, a kalocsai központi anyazárda főnökének vezetése mellett. A kilépőket a nőgyógyászati elnök, dr. Margalits Ede titkár és Fejér Gyula apát beneválták. Ez után egyenként elhelyezkedtek a nőgyógyászati tagok jobbain és a zárdához hajtottak. Maga a zárdá a szó teljes értelmében mintaszerűen van felszerelve. A tanterem olyanok, hogy minden pillanatban akadály nélkül megkezdhető bennük az oktatás. Az apácák nappali és hálószobái pedig lépten-nyomon meglepik az embert a csín és izlés mintáival. Ha valamit ki kell emelnünk, akkor a megszólalásig csinos kápolna berendezést kell külön is megdicsérni. A gyűjtőruha s gazdag aranyozású Immakulata-szobor és a szerelvényekkel együtt áhitatra gerjesztő oltár meglepő benyomást tesz a szemlélőre. Használhatóan kiválóan célszerű a konyhahelyiségek berendezése. Kéznél van ott minden, amit egy jó felszerelésű háznak csak kívánhatni. Egyedül az udvar és kert vár még rendezésre, ami azonban eddig tervbe vehető nem volt, minthogy az udvarban a kised-óvó nyaralóján egyre folyt a munka. Ezen fáradságos és minden ízében átgondolt berendezésnek oroszlanrészét dr. Margalits Ede, főgymn. igazgató szakértelemmel és buzgóságban egyiránt páratlan odaadással végezte. Az ugynevezett felszerelés bizottság tagjai közül Barthal József uron kívül a többi jóformán csak a cím és tisztesség terheit viselte. Az ezérle apró és mégis roppant fáradságos intézkedés, mind a nőgyógyászati titkár kezéből indult ki és ugyanott futott össze. És ezen tevékenység közzepette is annyi körültekintéssel, az olesóság és szőlődság szemmel tartásával, a beszerzési források előnyeinek óvatossággal vételével járt el, hogy ennyi önzetlenség és tapintat, a mi közügyeink intézésében valóssággal páratlan mondható a nőgyógyászati elnöke és néhány tagja, különösen az ágyeműek beszerzése és számos asszonyi rezortba tartozó apróság rendezése körül szerzett kiváló érdemeket. Fogadják a nemzeti és vallásos szellemű nőnevelésnek mind ezen lelkes pártfogói a nagyközönség szászoros köszönetét és halálját.

Kinevezés. Poros Miklós, az újdéki postatávíróhivatal főnöke, mint régebben közöltük Versecre helyeztetett át. Most azonban Poros ur újból visszahelyeztetett Újdékre és Versecre Jachmann Gyula neveztetett ki.

Meghívás. Bács-Bodrogh vármegye 1888. évi költségvetési előirányzatára vonatkozó állandó választmányi véleményes jelentésnek az 1886. évi XXI. t. c. 17. §-a értelmében leendő elkészítése céljából a megyei állandó választmányi folyó szeptember hó 14-én délelőtt 11 órakor a megyei székház kistermében ülést tart.

Meghívó. A magyarországi községi és körjegyzők országos központi egylete által 1887. évi szeptember hó 21-ik napján d. e. 9 órakor Budapesten Pest megyeháza nagytermében megtartandó évi rendes közgyűlésre. Az országos központi jegyzői egylet tagjait képező megyei jegyzői egyletek küldöttjei megbízóleveletkét avagy a kiküldetésre vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatokat az 1887. évi szept. hó 21-ik napjának reggeli 8 óráig Budapesten, az újvilág-utcai „Arany Sas” című szálloda 1-5 számú szobájában székelő egyleti főjegyzőnél annál inkább beadni el ne mulasszák, mivel ezeknek megvizsgálása sok időt igényel, a késedelmes beszolgáltatás által a közgyűlés megnyitása lenne akadályozva. Az elnökség által előlegesen lépés tételre arra nézve, hogy a közgyűlés tartására az „Arany Sas” szállodában mérsékelt díjak mellett elegendő lakások tartassanak készen.

Újvidék város 950 frt fizetéssel pályázatot hirdet szept. 30-ig a megüritült bejelentési hivatalfőnöki állomásra.

Választmányi ülés. A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület ig. választmánya f. hó 11-én délelőtt 9 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre az ig. választmány tagjait tisztelettel meghívjuk. — Kelt Zomborban, 1887. szeptember hó 5-én. Schmausz Endre, elnök. Rombay Dezső, titkár. — Tárgyak: Intézkedés az újdéki kiállítás illetőleg. — Lótenyész biz. jelentése a hódásági lódíjazásról. — Jelentés a palánkai sorvetőgépversenyéről. — Jelentés a gazdakongresszusról. — Intézkedés az új alapszabályok életbeléptetése iránt. — Folyó ügyek. — Indítványok.

Halálozás. Takó Lajos helybeli ismert lisztkereskedő a múlt héten rövid szenvedés után elhunyt.

Iskolaszéki ülés című multikori cikkünk helyesbítése gyanánt közöljük még, hogy a belvárosi fiúkat az I. osztályban Jung Ignác, míg a szelencseieket Gfeller Berta kisasszony fogja oktatni.

Kendertermelési értekezlet. Szegeden mult vasárnap jól látogatott kendertermelési értekezletet tartottak, melyet Bakay Nándor kormánybiztos hívott össze. Az értekezlet célja volt a gazdákat tömeges kendertermesztésre buzdítani, mert vannak vállalkozók, kik a termesztést kender megveszik. Ezek Hippe és Narbotte, kik kenderkikészítő gyárat állítanak Szegeden. A gyár állami segélyben részesül és 200,000 frtba kerül, mely összeget a vállalkozóknak egy berlini elsőrangú bankhoz kölcsönzi. A forgó tőke 100,000 frtot tesz.

Hímen. Dr. Heller Ármán, bajai gyakorló orvos, jegyet váltott Fejes Ilka kisasszonnyal, Fejes István, az első magyar ált. biztosító társaság bajai főügynökének kedves leányával.

Árulás. Egy borítékot küldtek be hozzánk, melyet 137. sz. a. a zombori kir. adóhivatal adott ki „Erdemes községi elöljáróknak Komáriste” címen. E levél hosszú bolygás után elkeltit Karavukovára is, ahol — miután ott a határban a Dunaparton van egy ilyen vadászlat — végre felbontották a levelet. Az egész eset különben csak azt igazolja, hogy nemcsak éppen a franciák járatlanok a földrajzban; hanem némely m. k. hivatalnok sem ismeri még a saját köre községeit se. —ld.

Megint az oldalfegyver. Szabadkán a Hungáriában egy őrmester mulatozás közben, összeveszett egy tizedessel és azt keresztül szúrta, úgy hogy a tizedes most élet-halál között lebeg.

Orgyilkosság. Sztanisieson Kegler József, 21 éves, vagyonos parasztleányt e hó 3-án, reggel, atyja házában, a folyosón levő ágyán halva találták. Balhálántékán fejével okozott, mely seb tátongott; a vánkostelet volt vérrrel és agyvelő részekkel. A gyilkos áldozatát egy titásra végezte ki, úgy hogy ez álmából föl sem ébredt. A kir. törvényszék kiküldöttjei dr. Milassevits Sándor kir. alügyész, János Mihály Máté trszéki jegyző és dr. Havel József kir. trszéki orvos személyében a községben megjelentek és a vizsgálatot megkeztették. Pozitív eredményt eddig a vizsgálat nem mutathat fel, de nem lehetetlen, hogy kitudódik a tettes, mert a tavali ilyenkor agyonvert Potz József legény halálának megbosszujása látszik a jelen rejtélyes gyilkosságban.

Életűnt öreg. Baján Pastrovits Péter 70 éves földmives a napokban életűntagságból a padlásra felakasztotta magát.

Csöd. Teltsch Mór szabadkai kereskedő ellen; esőbiztos: Baky Gedeon, tömeggondnok: dr. Dembiez Lajos. Bejelentési határidő okt. 4.

Vizbefulladt. Bezdánból írják: F. hó 3-án érkezett Bezdánba a 23. gy. ezred egyik Zomborban állomásozó zászlóalja, mely a pécsi hadgyakorlatokról Zomborba hazatérő útjában itt egy napi pihenőt tartott. A délutáni szabad időt a legényesség egy része furdésre használta, mely alkalommal a 3. század egyik legderékabb köztiveze a jankováci illetőségű Vlasics János a csatornába fult. — Mint mondják egyik társa ki valamennyire észni is tudott, a víz mélyebb részéről egyre biztatta hogy csak menjen beljebb nem mély. Vlasics a biztatásra egyre beljebb nyomult, míg végre lábai alól elvesztve az alapot, elmerült. Társai mentési kísérlet helyett, fejüket vesztve lármáznai kezdtek. A zajra odasietők közül Bosnyák János községünk jegyzője nyomban Vlasics után ment és ki is hozta, de már — halva. — A szerencsétlenül járt katonára már nős és mint társai mondják kifogástalan magaviselete folytán már néhány nap múlva szabadságra bocsájtották volna. — A szerencsétlennek anyja és neje vasárnap érkeztek temetésére, de már erre is későn, s szeretteik már nem láthaták; fájdalomukat enyhítendő — a késő esti órában kereszték föl a helyet, hol a szerencsétlen kiszenvedett s szivetrázó fájdalomba tört ki a nő és anyja fájdalma.

Emberölés történt a napokban a csantavéri uton. Ugyanis Tóth Mátyás (Órsi) és Gabrics Pál versenyt hajtottak az uton. Minthogy Gabrics lovai gyorsabban futottak, azon Tóth annyira felboszankodott, hogy Gabricsot midőn utolérte, bieskájával leszurta. A gyilkost még az nap elfogták.

Tűz Bezdánban. Vasárnap délelben a városban az a hír terjedt el, hogy Bezdánban nagy tűz van. Nemskára sürgöny is érkezett Bezdánból, mely tűzoltókat segélyre szólította föl. Demetrovits Sándor alparancsnok 15 tűzoltóval és két feekendővel csakhamar Bezdánba indultak. Itt hosszú és fáradságos küzdelem után csakhamar elfojtották a tüzet, melynek 8 ház, 5 melléképület és több száz kereszt gabona esett áldozatul. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Közöshadseregbeli bakáink a pécsi gyakorlatokról vasárnap délelben érkeztek haza a legjobb kondícióban.

Baján a Sugovica holt ágának szabályozása tárgyában a napokban Paracseth Félix főispán elnökléte mellett vegyes bizottság működött, melyben a város részéről Drecher Ede polgármester, a belügyminiszterium részéről dr. Oláh Gyula közegészségi felügyelő, a közlekedési miniszterium képviselőjében Fábian János műszaki tanácsos, a csatornatársulat megbízásából pedig Heincz Albert főmérnök vettek részt. A bizottság előleges szemle és beható tanácskozás után kimondotta, hogy közegészségi tekintetből a Sugovica holt ága mulhatlanul hajózható állapotba helyezendő.

Főbelötte magát a mult héten Valkó Ferenc 60 éves városi kanász. Tettét életűntagságból követte el.

Értesítés. Az apáca nének iskolájába és ovodájába a növendékek felvétele pénteken, szombaton és vasárnap fog eszköztetni. Dr. Margalits Ede.

Szabadkán a fogvasztási hivatalban megejtett vizsgálat cifra adatokat derített felszínre. Egyes városi potentátok neve alatt 4—5 ezer liter bor találtatott bejegyezve, anélkül, hogy tőle adót fizettek volna. De ami a legjobb a dologban, Csóvits Béla városi díjnok nevére kiállított bejelentési iven összesen 21614 liter bor volt följegyezve, melytől az illető persze hogy szintén nem fizetett. Kiváncsiak vagyunk, talál-e erre a Sanyaró Vendel aszalt humora kádenciát?

A helybeli vágóhidnak körülbelül 38000 frttal előirányzott vállalkozója a hétfői árlejtésen 15 1/2 % árleengedéssel Ulrich Vince építómesterünk lett.

Bankett volt vasárnap este a kaszinóban; kevesebb igényekkel lépett föl, mint máskor s mégis igen jól sikerült. Arra az alkalomra adták, hogy ötödéve van a kaszinó a saját otthonában. Egy. iv körözése nélkül, 65 kral fizetett vacsorától mindenki keveset várt s mindenkik kellemesen csalódott. A Gáspár kitűnő jó vacsorát és bort adott; megvehetnék a titkár azok, akik 2—3 frton alul kedélyes vacsorát képzelni sem tudnak. A

pecsenye helyén — melyet jó zombori turó képviselt — Schmausz Endre alispán egyleti elnök hangsulyozta, hogy ezen estély a barátságos közlekedésen felül — melyet fokozni szintén a kaszinó feladata — semmi célt nem tűzött ki; de éppen mert ezen cél van kitűzve, szivesen vesz alkalmat Zombor első polgárát, a kaszinó régi tagját éltetni Sándor Béla főispán ur személyében. Szavaira ömeltősága válaszulva Schaffner József, a közügyek barátjára és e kaszinó ősrégi érdemes tagjára; Husveth István Valtér Nándor főkapitányra, mint kaszinói igazgatóra köszöntött. És itt volt az estélynek fordulópontja, átmenete a tulajdonképeni kedélyes hangulatba. Ugyanis Valtér ur, kedélyesen inceselkedve az ingatag közhangulattal, a két „komoly” polgármester jelölre Falcone Nándor és dr. Csihás Benó urakra köszöntött, magát szerényen nem komoly jelölnek minősítvén. Dr. Csihás a kör elnökére, Falcone Nándor pedig annak pénztárosára, Heindlhoffer Róbertre mondott áldomást. A kedvező szép este késő éjfélig együtt tartotta a jól mulató közönséget.

Veni Szankte! Ez a hét jelszava. Nálunk a 270 főnyi főgymnáziumi ifjuság csitörtökön, e hó 1-én, az elemi fiúké hétfőn volt. Az apácakölsöké nyilván jövő hétfőn lesz.

A helybeli állami főgymnáziumhoz kinevezett Bayer József tanár e hó 1-én foglalta el kathedráját.

A palánkai 1887-iki általános kiállítás sorsolási jegyzéke. 1. Főnyeremény 500 frt érték. Nyerő szám 2878. 2. nyeremény a 100 frt érték: 2544, 14195. 3. nyeremény a 50 frt érték: 14813, 12203, 273. 4. nyeremény a 25 frt érték: 443, 4305, 6345, 15717. 5. nyeremény a 10 frt érték: 5739, 10950, 996, 1044, 9421, 12146. 12. nyeremény a 5 frt érték: 9562, 457, 4397, 5313, 12951, 7813, 5360, 8920, 12940, 14739, 10087, 12308. 40. nyeremény a 2 frt: 14944, 6627, 11203, 5777, 12749, 1879, 15244, 11701, 15013, 6250, 1358, 7792, 7525, 6826, 13570, 13631, 14232, 12659, 14194, 943, 13742, 5116, 786, 13524, 9646, 2741, 7731, 8355, 725, 12497, 14755, 95, 11726, 4433, 9739, 11917, 10010, 3606, 13307, 16000. 60. nyeremény a 1 frt: 14893, 4365, 10564, 9707, 2948, 14507, 8280, 5073, 14550, 3332, 3529, 10303, 10692, 9373, 14843, 2065, 13582, 3760, 3288, 5400, 8680, 13586, 9286, 7790, 8221, 8020, 15501, 14372, 13545, 223, 10658, 4958, 5550, 5309, 10583, 7410, 4232, 5207, 3968, 1267, 7461, 8239, 3230, 285, 10650, 13666, 10581, 11418, 794, 14333, 492, 9997, 11215, 5644, 3868, 12268, 13245, 10974, 14108, 3879. 100. nyeremény a 40 kr: 4661, 10283, 5700, 12079, 12553, 6049, 13865, 5388, 5046, 11099, 4134, 2706, 2541, 10088, 14607, 8154, 10855, 1293, 7520, 12184, 5498, 4702, 13959, 5225, 5296, 7901, 7542, 13900, 2932, 6555, 15867, 1366, 5625, 2859, 12797, 15144, 187, 4934, 8545, 2974, 7449, 3095, 13089, 3949, 2478, 9174, 13994, 2310, 11005, 5452, 7189, 10778, 2032, 9846, 7942, 7219, 10651, 8882, 13657, 8700, 7561, 9752, 3438, 12403, 14172, 10382, 9455, 11812, 3600, 9088, 14389, 2245, 10298, 15146, 14350, 9109, 14184, 3048, 2907, 829, 12701, 4828, 222, 5877, 13506, 15121, 4520, 2469, 4876, 5763, 2624, 9594, 1598, 13304, 13963, 10157, 1885, 12034, 3404, 10825.

Dr. Fischer Mihály újonnan megválasztott rabbi ma reggel érkezik városunkba. A zombori izr. hitközség által kiküldött bizottság a fogadtatás programját a következőleg állította össze. Testületi kivonulás a zsinagógától az indóházhoz reggeli 7 órakor. Fogadtatás az indóházban a fogadó-bizottság által. Ünnepeles bevonulás a zsinagóga elé. Fogadtatás a hitközségi elnökség és a ker. képviselők által. Rendkívüli istentisztelet: „Mah-Tovu“ (férfi kar), „Hymusz“ (női kar), 145. Zsolt. (férfi kar), A frigszekrény kinyitása (férfi kar.) Dr. Fischer Mihály beköszöntő beszéde. A frigszekrény bezárása (férfi kar), „Szózat“ (női kar), „Zárma“ (férfi kar.)

Árverések. Terék József 1807 frtra b. ingatl. okt. 30. O-Becse. — Palatinszky János 2968 frtra b. ingatl. dec. 28. Baja.

Az „Achilles sport-egylet” 1887-iki őszi viadalai. (1887. okt. 2-án) nevezési zárnapp 1887. szept. 2. I. Gyalogolás. Távolság 3 km. Nyílt verseny. II. Vasparipa (bicycle) verseny. Táv. 1 km. Zárt verseny. III. Síkfutás. Távolság 200 m. (25%, mp. belül teendő meg.) Nyílt verseny. IV. Akadály vasparipa (bicycle) verseny. Távolság 500 m. 5 egy méter magas akadállyal. Nyílt verseny. V. Háromkerék (tricycle) verseny. Távolság 1000 m. Nyílt verseny. VI. Nagy vasparipa verseny. Távolság 10 km. Nyílt verseny. VII. Küzdelem az „Achilles” címért. Védő: Jászapáthi Kaszás István. Második vetélkedés. Velociped verseny 10 km. távolságra. Mindennemű gép indulhat. Nyílt verseny. Győztes az első vetélkedésben egyleti ezüst érmét és tisztelet díjat, a második vetélkedésben pedig egyleti arany érmét, pajzsot és „Achilles” címet nyer. Második beérkező ezüst érmével, harmadik bronz érmével díjazatik. Minden versenynél az első ezüst, a második bronz érmét nyer. Az összes díjak csak akkor adnatk ki, ha legalább 4 versenyző indul, ellenkező esetben csak az első díjazatik. A nevezések az „Achilles-egylet” titkarságához Szabadkára intézendők. Mindezen versenyeknél az „Achilles-egylet” általános és részletes verseny szabályai irányadók. Minden e versenyre vonatkozó adatok a „Hercules”-ben, mint az egylet hivatalos lapjában (Budapest, IV. kerület, Borz-utca, 9. szám, II. emelet) közölletnek. Kelt Szabadkán, 1887. aug. 1. az „Achilles-egylet” választmányi üléséből. Nagybudafalvi Veres Lajos, egyli. elnök. Matkovits Miklós, egyli. titkár.

A párbajvívó orvsnövendékek. Még 1885. év december havában tett a budapesti rendőrség jelentést a kir. ügyészségnek a felől, hogy Cs.... J.... és O... B.... városunkban ismert orvsnövendékeket tetten érték, a midőn a városliget környékén pistoly-párbajra akartak kelni. A vizsgálat megindítatván, az első bíróság a feleket vétkesnek találta a párbaj vétségében s ezért Cs.... t 14 napi, O.... t pedig 8 napi államfogházra ítélte. A kir. tábla a büntetést leszállította s Cs.... J.... t 8 napi, O.... B.... t pedig 4 napi államfogház büntetésben marasztaltatta el. A tábla ez ítéletét a napokban a kuria helyben hagyta.

Kulán Ráczy György elnökléte alatt a sörház-reggale körébe eső 32 község kimondotta, hogy a sörházat megveszik.

Halálozás. Szegegyen Scultéty Pál ev. lelkész szeptember hó 1-én 54 éves korában elhunyt. A boldogult bizonyára megérdemelt volna a német mellett magyar gyászlatot is!

Honvédszázalajunk

augusztus hó 28-án d. n. 5 órakor hagyta el a várost br. Bibra Frigyes őrnagy vezetés alatt, a helybeli katonai állomásparancsnokság, az itthon levő tisztok, valamint az elvonuló honvédek családjai és a nagy számban összegyűlt érdeklődők szereznek kíváncsiakat között. Esti 7 órakor már Nemes-Militiére érkezett, ahol úgy a tisztok, mint a legénység legnagyobb rend- és szíveséggel találkozott; 8 órakor az egész tisztok dr. Dekker Gyula ur vendégszerető és dus asztalánál találkozott a kedves háziasszony, valamint az ottani értelmiség több tagjával, míg a legénység az egyes szállást adóknál talált — ott már megszokott — valóban hő ellátást. Másnap reggeli 5 órakor folytatta útját Bajmokra, másfél órai pihenőt tartva az ugynevezett „Tolvajos” eszáránál; Bajmokra pont déli 12 órakor érkezett meg, itt azonban — mint levelezőnk írja — oly fejtélenséggel találkozott, hogy az elszállásolás csak d. n. 3 órakor történhetett meg teljesen, a község ügyeit vezetők valóban bosszantó tehetetlenségei, avagy hanyagsága következtében, mely rendtelenség annál rosszabbul eshetett, mert a tavalyi átvonulásnál a zászlóalj a legnagyobb rendben és gyorsasággal szállásoltatott el; jönnie a község ügyeit vezetőknél szem előtt tartaniok, hogy a pontos elszállásolás, a község részéről nem szíveség, hanem kötelesség. Bajmokról másnap reggeli 5 órakor indult el a zászlóalj, két kisebb pihenőt tartva utközben; Szabadkára délelben érkezett meg, ahol az elszállásolás akadálytalanul megtörtént, a délután pihenőnek engedélyeztetett. Szeptember 1-én kezdődnek meg a feldandár gyakorlatok, amelyek bevezetésével a feldandár Szegedre menetel, hogy ott dandárban gyakoroljon. Négy napi gyakorlat után, vasárnap délután 5 órakor indultunk Szabadkára, hol a szabadkai és újvidéki zászlóaljjal feldandárba alakulva e hó 3-ig maradtunk. Innen f. hó 5-én Horgosra, 6-án pedig Szegedre menend, s itt a csongrádi és torontáli zászlóaljakból képezett 5-ik számú feldandárral egyesülve 8-ig maradtunk. E napon esti 9 órakor vasúton Lugosra indultunk, ahozá 9-én reggel fél nyolc órakor érkezett meg, és ott 10-én a lugosi 46. számú honvéd gyalogdandárral hadosztállyá egyesülve belépnek a temesvári VII. hadtest kötelékébe, mely a 23-ik honvéd, meg a 17. és 34. közhadseregbeli gyaloghadosztályból, megfelelő tüzérségből, lovaság és vonatesapatból fog állani. Ez a nagy összpontosulás szeptember hó közepé felé fog teljesen befejezteni. Az előőrsök valószínűleg szeptember 16-án fogják az erdélyi XII. hadtest csapatára bukkanni. Az 1., 6. és 14. huszárezredek 2 napig felderítő szolgálatot végeznek. A főgyakorlatok, melyeket Albrecht főhadnagy vezet, szeptember hó 18-ától 21-éig Déva vidékén lesznek. A zombori zászlóalj 376 közhonvéddel és altiszttel, meg 12 tiszttel vesz részt ezekben a farszto gyakorlatokban, melyeknek bevégzése után vasúton tér vissza Zomborba.

Szerencsétlenség. Kulán Kanyó Lajos szállásán Komáromi Ferenc gép-éetőnek a lábát a szij elkapta s elszakította. Még az éjjel meghalt.

O-Moroviciai csendélet. O-Morovicán, majdnem 7000 lakossal bíró községben a közbiztonság — mint a Pesti Hirlapnak írják — oly rossz lábon áll, hogy az est beállta után tisztességes embernek még a nagy utcán is veszélyes végig menni. Szent-István napján történt, hogy a mint egy intelligens férfiakból álló hat tagú társaság két részre osztva éjjel előtt hazafelé tartott, egyszerre hatalmas kövekkel és téglákkal lett megdobálva, a község előjárója pedig nem is tartotta érdemesnek, hogy a nyomozást az éjjeli támadók ellen megindítsa, a minék aztán az lett a következménye, hogy még nagyobb betyárságokat követtek el. E hó 28-án a szünidőt otthon töltő tanuló ifjúság önképző köré javára szavaltat és felolvasással egybekötött zártkörű tanulásokat tartott, mely egyszerűs mind bucsustelvével. Az estélyen válogatott közönség volt jelen, a többi közt Jankovics volt főispán neje, Szutsics Leóna is. Tanulmány végével az ifjúság a zene hangjai mellett a kaszinó nagytérmebe vonult át, hogy bucsustelvével megartsa. A legvigabban volt a társaság együtt, midőn az utcaról a nyitott kaszinóajtón át közpör hullott be és nem sok hja volt, hogy Schald plébánost, minután szünit a kaszinóban volt, életveszélyesen meg nem sebesítették, egy hatalmas kemény fáju vasvilla nyelével: mert a többi közt ilyen is hullott be a terembe.

Az új-verbázi algyemnasium pártfogási elnöke a leköszönt Róth Károly helyébe Schneeberger János új-verbázi lelkész választott meg.

A hol Kossuth Lajos nem kell díszpolgárnak. Köszegnek, mely tudvalevőleg elejtette azt az indítványt, hogy Kossuth Lajost a város díszpolgárává válasszák, már is akadt követője. Szabadka sem akarja magát azzal megfizetni, hogy Kossuth Lajos díszpolgára legyen. A választást Szalay László városi bizottsági tag akarta kieszközölni. A híres város híres tanácsa azonban ez ügyet az augusztus havi közgyűlésnek 21-ik pontjakép tűzette ki, azzal a javaslatlalt, hogy terjenek napirendre felelte. Kállay Albert főispán elnök a közgyűlésen, ki, minután Szalay László élesen kielt a tanács javaslata ellen, szavazást rendelt el és felállással leszavaztatta a jelenvoltoakat, a minék az lett az eredménye, hogy tényleg napirendre tértek az indítvány fölött. Ezt írják az esetről a fővárosi lapok. Nézetünk szerint Kossuth dícsőségehez az ilyen megválasztás nem adhatja semmit; tehát megbukásával glóriája nem is veszíthet. De neve több komoly tiszteletet érdemelne mégis, semhogy nevével egy-egy tájékozatlanul neki lelkesült ember bárhol is pusztá szereplési viselkedés kísérleteket tegyen. Az ilyesmit nem tapintatos eljárás próbálgatni s azért jól elő kell készíteni vagy — el se kezdeni.

Spáth Károly hegedű- és zongora tanárnak még néhány szabad órája lévén, a kezdődő tanév alkalmával felhívjuk a szülők figyelmét e jeles zenetanarra, aki már is igen szép sikerrel működik városunkban a zenetanulási tén. Spáth lakása Rokus-utca 42-ik szám alatt van. Bővebb felvilágosítást szíveséggel Rombay Dezső ír ad.

Új-Verbászon Jakob András építómester nevelt leánya, Rumpf Katalin megesküdtött Kozma Béla feketehegyi tanítóval.

A vajsza-bogyáni uradalom f. évi aug. hó 29-én már második ízben lett végrehajtási árverésen eladva; a mult évi június hóban az összes birtok 540,001 frtért lett leltve, de az árverés alaki hiányok miatt megemmelítettett. A mult hó 29-én a vajsza-bogyáni összes birtok 580,050 frtért lett eladva. Vevő:

Garai Károly (azelőtt kulai földink) jelenleg budapesti lakos. Mint halljuk, ezen árverés ellen 10% többlettel utóajánlat fog benyújtani.

Hirdetés. Paeser községében f. évi szeptember 11-én a nagyméltóságú földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak 35637/1884. sz. a. kelt intézkévénye folytán a harmadik országos vásár megtartatni fog. Paeser, 1887. augusztus hó. Az eljárásság.

A zombori r. k. iskolaszék által a szivaci uton fekvő gradinai tanyai iskolában megüritlt tanítói állomásra f. évi szeptember hó 20-ig pályázat nyitott; a kérvények a zombori r. k. iskolaszékre címezendők. Pályázhat: okleveles tanító vagy tanítónő, ki a magyar és dalmát nyelvet teljesen bírja. A tanító javadalmazása: 350 frt évi fizetés, két szoba, konyha, élelcamara, pince, istálló és felszorból álló lakás, számlafütséssel s 500 öltő konyhakertből áll. A megválasztandó tanító állomását f. évi szeptember hó végével köteles lesz elfoglalni.

Irodalom.

Derék irodalmi vállalatra hívjuk föl olvasóink figyelmét, a midőn a Pallas könyvtár III. évfolyama 1. kötetének megjelenését jelezzük. Jeles tartalom, díszes kiállítás és olcsó ár fekszik hivatva arra, hogy megeafolja azt a régi, uton útfélen hirdetett panaszt, miszerint a magyar közönség mindent vásárol, csak könyvet nem. Most a Pallas könyvtár kötetei oly könyvek, melyeket szívesen fog megvenni a mi közönségünk is: még az is, ki nagy összegeket dob ki évenként lelkiismeretlen tüzérek rémregényeinek ferefordításaiért. — Előttünk a Pallas könyvtár új folyamának első kötete, egy valóban csinos, angol vászon kötésű könyv, díszes nyomatú táblával, benne egy nagyevű francia író D a u d e t „Szántya-szegetten” című regényének első része. A könyv szinte maga kívánkozik könyvtárunkba, melyben társával az évfolyam többi kötetét képezendő Gréville, Bretharte, Tolstói, Conway és Seljöring-féle regények jelentékeny becsű és díszére való helyet fog elfoglalni. Csak irodalmunk iránt való kötelességet teljesítettünk, ha a Pallas könyvtárt melegen ajánljuk olvasóinknak. Egy-egy kötet ára 60 kr, az egész évfolyamra előfizethetni 6 frt 50 krral a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál Budapesten, vagy minden hazai könyvkereskedésben.

Új zeneművek. Rózsavölgyi és társa es. és kir. udvari zeneműkereskedésében Budapesten megjelent és beklidített: „A világon a legárvaabb én vagyok.” „Bíró uram nagy panasz van.” Kedvelt két népdal. Enekhangra, zongorakísérettel alkalmazta Huber Sándor. Ára 60 kr. — „Valse” pour le piano par Léon Kovács. — „Elektrische Funken.” (Villanyszikrák). Polka, für das Pianoforte komponirt von Alexander Bánfi. Pr. 60 kr.

A megyei községi tanító-egyesület tanzerkiállítására és közgyűlése.

Bezártan augusztus 22—23-án.

(Folytatás.)

A közgyűlést megelőzőleg augusztus 22-én Gräff Nikáz másod tanfelügyelő ur elnöklelte alatt választmányi ülés volt, mely 3 szakszállyra osztva, a délelőtti órákban a beérkezett tétel birálatával foglalkozott, míg délután üléseében a közgyűlés egyéb tárgyaaira vonatkozó megállapodásait intézte.

Este 7 órakor az előtervezetett gyűlőhelyén, a nagyvendéglő termében már sűrűn összejöttek a vidékről beérkezett tagok, mely alkalommal az egyesület elnökeinek távollétében Molnár F. mint az egyesület jegyzője rövid, de a kartársi viszontlátás örömeinek hangján mondott „Isten hozott”-at az egybegyűlteknek! konstátálta az érkezett vidéki tagok létszámát s a befolyt munkalátok előadónak a választmányi ülésében elintézt megállapodásait; mely után ugyanezen épület melléktermében mintegy 70 terítéki társas vacsora következett.

Kedden: augusztus 23-án reggeli 9 órakor a Hamak Szt. György-féle iskolaépület e célra berendezett tagterme zsúfolásig megtelt rendez egyesületi tagokkal s e napra a környékből nagyszámban összegyűjtött elöljáróság, iskolaszék s más tanügybarátokkal. Testületileg jelent meg a helybeli képviselőség és iskolaszék is. Kevéssel 9 óra után lépett a terembe az egyesület elnöke Schmausz Endre ur, kisérve Gräff tanfelügyelőt és a város elöljáróságát által s minután az előkészítő választmányi ügyiratait átvette, nagyszabásu beszédben nyitotta meg az ünneplés közgyűlést. A beszéd több helyütt a hallgatóság zajos éljéne által lett megszakítva, melyet a szónok kulturális érzelletének remek szavai s gyönyörű eszméi szűltek. „Nagy örömmre szolgál, — kezdé önagsága — hogy a mai közgyűlést Bezdán mezőváros szíves vendégszerető meghívásából, a hatóság s egy városi közönség jelenlétében személyesen nyithatom meg; örülök pedig azért, mert bár a mult évi közgyűlés tanulságos eredményét a közgyűlés jegyzőkönyvéből olvashattam, de a személyes együttműködés örömeit akkor távollétem miatt nélkülözvén, ma újból alkalmam nyílik rám nézve azt kedvessé s tanügyünkre tán hasznossá tehetni, de örülök továbbá azért is, mert érdeklődésünk esalhatatlan jelét látom tömeges megjelenésükben. A tételek, melyek a mai közgyűlésben megoldást nyernek, teljesen a szükséges viszonyokból merítették; fontos kérdés, vajjon a gyakorlati életben tudjuk-e azokat megfelelő érvényre is juttatni s hogy különösen az első tétel a tanítótestületi szellem kérdése nem csak elméleti megoldást nyer, de minden tanító belső érzelletébe is hat s így a mai közgyűlés ránk örök emlékeztetővé váll.” — Ezután hosszabbban elmélkedett a kartársi szeretet s ebből kifolyó együttes munkálkodás nagy feladatáról s ekként folytatta: „a tanítótestület társadalmi hivatását a közös szellem némes érzelte teszi közbecsültté s különösen poliglott vármegyénkben e testület jól átgondolt, a hazaszeretet szent tüzétől ihlet munkássává van hivatva arra, hogy ne csak a politikai magyar nemzet legyen nagy és terjedt, hanem annak támpontja a kontinens minden más anyanyelvű gyermeke lelkében fejlesztett érzellet is legyen nemzeti, sőt a nemzeté. Ezen hazafias erény fejlesztése pedig amennyiben állami érdekünk, meggyőződészerűleg állíthatom, hogy magára az egyedre is ép oly lét-kérdés, amennyiben annak szükségessége az idők rohamos követelményeivel mindinkább előtérbe lép s csak szánandó következményű azokra, kik bár nem önhibájukból, de kellő oktatás hiánya, sőt ferde irányítása folytán

ettől eltérőleg neveltetnek. Ezen nagy és közös munkában a társadalom minden osztályának meg van a működés tere s alkalma; az egyház felkentjeinek a szószerken, a tisztviselőknak a hivatalban, a tanítóknak az iskolában, de a mely munkához nem száraz szabály, nem a tantervbe betűvel beirott módszer chablon szerű alkalmazása adja meg a sikert, hanem a lelkünk bensejébe vésett igazi hazaszeretet érzellete. S ha ezen érzés fogja e megye tanítósgát hivatása teljesítésében vezetni, ha kartársi szeretet lengi át e nagy testületet jeleztem célja öntudatos teljesítésében, úgy önök nagy munkát vannak hivatva teljesíteni, mely munkát méltó elismerés, ez utókor há-lája, a hatóságok következetes támogatása kíséri.”

További folytatásában az elnöki megnyitó az egyesület évkönyve ügyét érintette, örömet fejezte ki az összmunkálkodás külső beszámoló sikere fölött s itt közszönetét fejezte ki Czehe szerkesztő, ugy szerkesztő társainak. Jelzi a tagok létszámát, mely 291-re emelkedett s így a létszámában gyarapodást konstátált. Sajnálattal említi fel az állami tanárok s tanítóknak a mai közgyűlésből indokolt távollétüket, azt kényszer körülménynek rója fel, mert az állam részéről az utazási költségek visszavonásából állt be. Végül lelkes szavakban üdvözöl-vén a jelenlevőket a közgyűlést megnyitottnak jelentette.

Az elnöki megnyitó beszédnek azon része, mely a tanítói működés általánosabb társadalmi keretét érintette, nagy tetszést szült. — Sokan a tanító összes működését, az iskola falai közé vélik szőritani, önálló eslekvésért formákba önteni; — jól esett tehát egy bötapasztalatú gyakorlati férfinak véleményét hallanunk, mely a tanítói állást sokkal önállóbbnak, a társadalmi életben sokkal keresettebbnek színezte; miből mindenesetre, működés-sükhöz tanítóink csak erőt s kitartást nyertek.

A közgyűlés megnyitása után Hegyessy Ferenc Bezdán m. város birája emelt szót, jelezve, hogy e város a mily szegény vagyomban, oly gazdag érzelletben, mellyel a tanügy munkásai iránt viseltek, ezen érzelletnek adott mult évben az előjáróság kifejezést, midőn a közgyűlést meghívta, ez érzellet lengi át a város közönségét ma is, hogy óhaját teljesítlen, a megyei tanítósgát falai között látja. Végül zajos éljenzés között üdvözölte a város nevében a közgyűlést; melyet Schmausz Endre szívélyesen megköszönt.

A kölesönös üdvözet befejeztével felolvastattak a körök jelentései, a bajai körét kivéve, mely jelentést nem terjesztett be. A jelentések mindegyike kellő színbem jeleztek a körök szabályos munkásságát, miért is örömmel vétettek tudomásul.

Majd a következő tételek kerültek tárgyalás alá:

I. „Miképpen hozható létre a tanítók között a jó tanítótestületi szellem s mi módon tartható az fenn?”

II. „Miképpen kezeltessek az iskolakert, hogy kitűzött céljának megfelelőjen?”

III. „Az életmentés és egészségtan tananyaga az elemi népiskolában.”

Az I. alatti tételt dícséretes sikerrel dolgozták ki az apatini, a zentai és a szabalyi körök, mely dolgozatok felolvasását: Pfeifer József, Czehe Győző és Gyuricsics Milán teljesíték. A három dolgozat közül különösen kivált a szabalyi kör munkája mint Gyuricsics Milán a kovilsvat. iváni tanító ur élénk színezettel s igen jó hatással olvasott fel. Siettek is a felolvasás után a fiatal erönek kezét nyújtva gratulálni s ez által a szabalyi körnek jól megoldott munkáját nyilvánosan elismerni. Különben mindhárom dolgozat kevés eltéréssel igen jól oldotta meg a tételt s a tanítótestületi szellem felidézése s öszszetartása szempontjából az igazgató személyiségét, mint legfontosabb tényezőt állították. Ennek alapján a közgyűlés határozatilag kimondja: tekintettel hogy a jó tanító testületi széken eltétője, irányítója és fentartója az igazgató-tanító személyiségével kapcsolatos: a közgyűlési szükségét látja, hogy megyénk minden községében, hol még ily állások nincsenek, minél előbb szervezetenek.

A II. tétel a szabadkai kör dolgozata alapján tárgyaltozott, mit Kovács Mihály olvasott fel. — E tételnél hosszabb eszme csere fejlődött ki, melyben az előadón kívül az elnök, Gräff Nikáz tanfelügyelő, Makodi Márton, Molnár Ferenc vettek részt. A közgyűlés kimondta, hogy az iskolakert alatt nem a tanító állásával (díjazásával) járó kert illetményt, sem pedig a közs. faiskolát nem érthetjük, hanem azon területet kell értenünk, mely közvetlen az iskolai hatóság alatt iskolai vagyont képez s mint ilyen tanítási célul közvetlen a tanító kezelése alatt áll s így az 1876. évi szept. 2-án kelt miniszteri utasítás 13. §-ának 10. pontja szerint: „a mezei gazdaság és kertészet köréből való gyakorlati utmutatások elsajátítása céljából” minden iskola mellett legalább 2 hold területből kell hogy álljon. — Gräff Nikáz indítványa alapján pedig határozatult kimondja a közgyűlés: kéretnék fel a megyei alispán ur arra nézve, hogy a mennyiben a községekben — a községi faiskolák fentartása tárgyában kiadott megyei szabályrendeletnek megfelelő faiskola van, de külön iskolakert nincs, addig is, míg ezen kérdés rendeltetésüleg elintéztetik, utasítatnának a községek előjárói, miként faiskolájuk egészben vagy részben használatra átengedtetnék s az így szervezett iskolai kert kísérleti települ, szóval mintakertté alakíttatnék.

A III. tétel „Az életmentés és egészségtan tananyaga az elemi népiskolában” című munkát felolvasta Forrai Ferenc zentai tanító. A dolgozat magában foglalta a fontos tárgy tananyagát, mit az elemi népiskolában elérni kíván. Elve, hogy a népiskola I. és II-ik osztályában főtörökvény legyen a szoktatás. Tananyag pedig e két osztályban a beszédeértelen tárgyaival kapcsolatos tételek. A III. IV. osztályban az olvasókönyvek alapján ezekben foglalt egészségügyi ismereteket, míg az V. VI. osztályban már külön kézikönyv tananyag rendszer alapján taníttatnék. Ezen elvnek megfelelőleg részletes tantervet állapított meg. A munkát a közgyűlés kinyomtatásra ajánlta.

Egyéb fontos határozatai voltak még:

Az egyes körök munkakötelezettségeinek pontosabb betartására vonatkozó intézkedés, továbbá az ügyrend fejelemi pontjának kiegészítése, mely a kör- vagy közgyűlésekben elkövethető rendháborítás eseteit fejelemzi.

A választmányi javaslata alapján pedig határozattá lett, miként az „évkönyv” ezután minden 3-ik évben tehát a választás, illetve a tisztújítás ciklusával lejáró években adandó ki.

A pénztár jelentés egész terjedelmében tudomásul vétetett, a felmentvény kiadatik. A tagdíjak hátralékos összegeinek beklidési határnapja folyó évi október 15-re.

lett megállapítva. A hátralékos tagdíjak beszerzésére — a jelzett határnapon túl — kényszer eljárás lesz foganatba véve.

A jövő évi közgyűlés helyéül egyhangulag Zenta jelöltetett, mely alkalomra közgyűlési tételül a következő pontok fogadtattak el:

1. Az ének tanítás a népiskolában.
2. Mely eszközök által hathatunk a köznépi izlésének nevesítésére.
3. Mily állást foglaljon el a tanító a közélet fontosabb mozzanataival szemben?

(Folyt. köv.)

Naptár. Szeptember.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
6 Kedd	Zakariás	Magnus	25 Bertalan
7 Szer.	Regina	Regina	26 Adrian
8 Csüt.	Kisassz. nap	Kisassz. nap	27 Pimen
9 Pént.	Gorgonius	Gorgon	28 Mózes

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

A katymári róm. kath. népiskola I. és II. egyesített vegyes osztályánál megüresedett tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Ez állomás javadalma: Évi 400 frt fizetés előleges havi részletekben és 40 frt lakbér. Tanítási nyelv német-magyar. Az ismétlő iskola tanításáért külön díj nem jár. A kellőleg felszerelt folyamodványok a katymári r. k. iskolaszékre címezve, nagys. és főtiszt. dr. Csicsáky József prépost-esperes urhoz Bács-Almásra küldendők.

Katymár, 1887. szeptember hó 1-én.

2—1 A r. kath. iskolaszék.

Bérmálók figyelmébe.

Imakönyvek és szent képek igen nagy választékban legolcsóbban kaphatók

SCHÖN ADOLF

könyv-, papir- és zeneműkereskedésben.

Bérbeadó vendéglő.

Juhász Mihálynak régi jónevű vendéglője, alkalmas lakással együtt bérbe vehető a tulajdonostól.

Házeladás.

A bajai úton, a 422. sz. lakház, mely áll: 3 utcaszoba, 2 konyha, 2 kamra, 2 felszer és istállóból, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni Széchényi-körút 352. sz. a.

3—1 Simits K. A.

Házeladási hirdetés.

A Belváros egyik legforgalmasabb pontján, mely minden üzletnek alkalmas, Zrinyi-utca 187. sz. a., Jakobsics ur háza mellett egy ház; ugyszintén a Mlaka külvárosban egy háztelek f. évi szeptember hó 25-én d. u. fél 4 órakor a város-gazda hivatalában tartandó önkéntes árverés útján eladó. Bővebbet ugyanott, vagy pedig a Paresetics-féle ház tulajdonosainál nyerhetni.

Hirdetmény.

Ó-Becse nagyközség elüljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonához tartozó **nagyvendéglő** bor-, pálinka- és sörmérési joggal együtt 1887. évi november hó 1-től 1890. évi október hó 31-ig terjedő 3 évre **f. évi szeptember 10-én d. e. 10 órakor** a község háza nagytermében megtartandó nyilvános szóbeli árverés és zárt ajánlat útján fog bérbe adni.

Miről pályázni szándékozik ezennel azzal értesítetnek, hogy a feltételek a községi közigazgatási jegyzői irodában naponta d. u. 3—5 óra között betekintheők; árverezők tartoznak a 6000 frtban megállapított kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében árverés előtt a községi bíró kezéhez lefizetni.

Kelt Ó-Becsen, 1887. aug. hó 24.

Tripolszky Béla, Petkovits György,
jegyző. 3—3 bíró.

3127. sz.
1887.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megyébe kebelezett topolyai járáshoz tartozó Bajsa községben elhalálozás folytán üresedésbe jött községorvosi állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása következő:

1. Kézpénz fizetés 500 frt,
2. 20 kr nappali, 40 kr éjjeli látogatási díj,
3. hullaszemle 20 kr.

Kézi gyógytár tartása kötelezett.

Felhivatván a pályázni szándékozik, miszerint 1883. évi I. t. e. 98. illetve 1876. évi XIV. t. c. 43. §-ában megkivánt képzettségi igazolványokkal felszerelt kérvényeiket **f. évi szeptember hó 20-ik napjáig** alólírott főszolgabíróhoz nyújtsák be, mivel később beérkező folyamodványok f. évi szeptember hó 29-én Bajsa község házában megtartandó választásnál tekintetbe vétetni nem fognak.

Az újonnan választandó orvos állását azonnal elfoglalni tartozik.

Topolyán, 1887. augusztus hó 16-án.

Főszolgabíró szabadságon:

3—2 Artinger,
szolgabíró.

Hirdetés.

Néhai özv. Lébné tulajdonát képező ház, szállás és 81 hold kaszáló- és rétből álló föld, ugyszintén 10 hold szőlő és szántóföld szabadkézből eladó, esetleg kedvező feltételek mellett bérbeadó.

Bővebb felvilágosítással szolgálnak: Thum Vince, Karnász Lajos és Sztojsics István urak. 3—3

8892.
1887. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A Bács-Bodrogh megyében fekvő Kernyajai róm. kath. templom és torony helyreállítása iránt **Apatinban, a kincstári ispánság hivatalos helyiségében f. évi szeptember hó 12-én d. e. 10 órakor** 761 frt 13 kr kikiáltási ár, s a kézi és írás napszámoknak természetben, vagy annak váltásáért fejében megállapított 175 frt 95 krnyi kézpénz kiszolgáltatása mellett — zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Miről vállalkozók oly hozzá adással értesítetnek, hogy a szóbeli árlejtésen — a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénz letétele után vehetnek részt, ugy a kellően bélyegzett zárt írásbeli ajánlatok is a megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva a verseny megkezdése előtt az árlejtés bizottsághoz nyújtandók be. Közlebbi feltételek az apatini kincstári ispánságnál naponta megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szegeden, 1887. évi szeptember hó 2-án. **M. kir. jószágigazgató-ság.** (Utányomat nem díjaztatik.) 2—1

Egy jó házból való fiú, a ki egy vagy két real- vagy gymnasiumi osztályt jó sikerrel végzett, a magyar és szerb nyelvet bírja, a magyar és szerb nyelvet bírja, mint üzleti gyakornok azonnal alkalmazást nyerhet Hódsághon Müller Mihály vas és vegyes üzletében. 3—1

Zombor, 1887. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásból.

40077. számhoz.
1887.

Árverési-hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közli, hogy a pesti ker. és váltó törvényszék 1887. évi 40077. számú végzésével Paul Kálmán ügyvéd által képviselt Diamant Lajos közadós esőtömegéhez tartozó Goldberger Sámuel és fia pesti cégnél levő 668 frt 60 kr-ra becsült ingóságokra, az árverés elrendeltetvén, annak Bpest V. ker. sas utca 17. sz. házában leendő megtartására határidőül **1887. évi szeptember hó 12-ik napján** délelőtt 10 óra tájára tűzetik ki, a mikor a kúlföldi rőfös és rövid árúk, kendők, a legtöbbet ígérőnek kézpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is fognak eladatni.

Kelt Budapesten, 1887. évi augusztus hó 28-án.

Gyöngyös János,
kir. bír. végrehajtó.

Két szobából álló szép lakás magános uri embernek bármely pillanatban egy évre bérbeadó. Bővebben értekezhetni Mayer Károlynál, a vásártéren. 3—3

2856. szám.
1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött az 1881. évi LX. t. e. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hód-sághy tek. kir. járásbíró 2593/p. 1887. számú végzése által a parabutyi árvtár javára Schmidt Ferenc és neje parabutyi lakosok ellen 509 frt 82 kr tőke, ennek 1887. évi január hó 1-ső napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 38 frt 53 kr perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 570 frtra becsült 4 ló, 2 tehen, 10 darab disznó s egyéb gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladnak.

Mely árverésnek a 2856/1887. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Parabutyon leendő eszközzésére **1887. évi szeptember hó 14-ik napjának délutáni 4 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. törvények 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. e. 103. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódsághon, 1887. évi szeptember hó 1-én.

3—2 Gruda Károly,
kir. bír. kiküldött.

Házeladás!

A Szabácsy-féle vendéglő és a Gruber-Ballun-féle ház szabad kézből eladó.

3—2 Mattyasovszky Emil,
vármegyei irodatiszt.

5085. szám. Bács-Bodrogh vármegye apatini járás
kig. 1887. főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Doroszló községében megüritült községi irnoki állomásra, mellyel 300 frt évi kézpénz fizetés van egybekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak a pályázni szándékozik, hogy Bács-Bodrogh vármegye 6. közgy. 1887. sz. szabályrendelete 9. és 11. §-ában foglalt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **f. évi szeptember hó 14-ig bezárólag** alulírt szolgabíróságnál benyújtsák.

A választás a helyszínen folyó évi szeptember hó 17-én délelőtt 10 órakor ejtetik meg.

Apatin, 1887. augusztus hó 30-án.

2—1 Ribiczey Béla,
főszolgabíró.

1088. szám.
1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírott Béreg község elüljárói részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonához tartozó félévi és pedig 1887. évi szeptember hó 29-től 1888. évi április hó 24-ig terjedő bormérési jog **folyó hó 18-án délutáni 3 órakor** az itteni község házában a legtöbbet ígérőnek nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fog adni.

Az erre vonatkozó feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Béregben, 1887. évi szeptember hó 1-én.

Grosser Lajos, Radicsev István,
jegyző. 3—1 bíró.